

Strasbourg, 22.11.2016
COM(2016) 739 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Următorii pași către un viitor european durabil

Acțiunea europeană pentru durabilitate

{SWD(2016) 390 final}

1. INTRODUCERE: ANGAJAMENTUL UE PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILĂ

Dezvoltarea durabilă se află de multă vreme în centrul proiectului european. Tratatul UE recunoaște dimensiunile economice, sociale și de mediu ale acesteia, care trebuie analizate împreună. UE este angajată în favoarea unei dezvoltări care să satisfacă nevoile prezente fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor nevoi. Esența dezvoltării durabile presupune o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu.

În prezent, societățile europene au de înfruntat multe provocări legate de sustenabilitate, de la șomajul în rândul tinerilor la îmbătrânirea populației, schimbările climatice, poluare, energie durabilă și migrație. Trebuie să fim pregătiți pentru a face față atât provocărilor actuale, cât și celor viitoare, oferind un răspuns adecvat în ceea ce privește ritmul și complexitatea schimbărilor globale, precum și nevoile unei populații globale în creștere. Pentru a menține modelul social european și coeziunea socială, este esențial să se investească în tineri, să se promoveze o creștere economică durabilă și favorabilă incluziunii, să se abordeze inegalitățile și să se gestioneze migrația într-un mod eficient. Continuarea politicilor bugetare responsabile și punerea în aplicare a reformelor vor consolida sustenabilitatea sistemelor noastre de sănătate și de pensii. Pentru a ne conserva capitalul natural, este esențială accelerarea tranziției către o economie circulară caracterizată de emisii reduse de carbon, reziliență la schimbările climatice și eficiența utilizării resurselor. Pentru ca aceste provocări să devină oportunități pentru crearea de noi întreprinderi și locuri de muncă, este necesară o implicare intensă în cercetare și inovare.

UE are o poziție de pornire solidă și rezultate demonstrate în ceea ce privește nivelul ridicat de dezvoltare economică, coeziunea socială, societățile sale democratice și angajamentul față de dezvoltarea durabilă, concept consacrat în tratatele europene¹. Tratatul privind Uniunea Europeană² impune ca Uniunea să asigure coerența între diferitele domenii ale acțiunii sale externe, precum și între acestea și celelalte politici ale sale.

Comisia actuală integrează dezvoltarea durabilă în proiectele transversale majore, precum și în politicile și inițiativele sectoriale. În trecut, o Strategie de dezvoltare durabilă a UE a fost lansată în 2001³, revizuită în 2006⁴ și revizuită ultima dată în 2009⁵. Din 2010, dezvoltarea durabilă a fost integrată în Strategia Europa 2020⁶, confirmată de actuala Comisie și fondată pe educație și inovare („inteligentă”), pe emisii reduse de dioxid de carbon, pe rezistența la schimbările climatice și pe impactul asupra mediului („durabilă”), precum și pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei („favorabilă incluziunii”).

¹ Articolul 3 alineatul (5) și articolul 21 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).

² Articolul 21 alineatul (3) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană.

³ COM/2001/0264 final.

⁴ Documentul 10917/06 al Consiliului European.

⁵ COM(2009)/400 final.

⁶ COM(2010)/2020 final.

1.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)

2015 a reprezentat un an definitoriu pentru dezvoltarea durabilă la nivel mondial. Liderii mondiali au adoptat la 25 Septembrie 2015, în cadrul celei de a 70-a sesiuni a Adunării Generale a ONU, un nou cadru global de dezvoltare durabilă: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă (denumită în continuare „Agenda 2030”)⁷ având ca element central obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD). Acordul de la Paris privind schimbările climatice (COP21)⁸, Agenda de acțiune de la Addis Abeba⁹, ca parte integrantă a Agendei 2030, și Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscului de dezastre¹⁰ au fost adoptate în cursul aceluiași an.

UE a avut un rol esențial în conturarea Agendei 2030, care este pe deplin compatibilă cu viziunea Europei și care a devenit în prezent proiectul principal pentru dezvoltare durabilă la nivel mondial. Agenda 2030 reprezintă un angajament față de eradicarea sărăciei și obținerea de rezultate în direcția dezvoltării durabile la nivel mondial până în 2030, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă. Cele 17 obiective de dezvoltare durabilă și 169 de ținte aferente acestora sunt de natură globală, general aplicabile și interconectate. Toate țările, atât cele dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare, au responsabilitatea comună de a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD). Agenda 2030 integrează într-un mod echilibrat cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - economică, socială și de mediu - și reflectă pentru prima dată un consens internațional cu privire la faptul că pacea, securitatea, justiția pentru toți și incluziunea socială nu trebuie urmărite doar în mod separat, ci trebuie să se susțină reciproc.

Agenda 2030 se bazează pe un parteneriat global care să implice toate părțile interesate, susținut de mobilizarea tuturor mijloacelor de punere în aplicare și de un mecanism puternic de urmărire și de revizuire în scopul asigurării progreselor și răspunderii. Cele 17 ODD prevăd obiective calitative și cantitative pentru următorii 15 ani, cu scopul de a ne pregăti pentru viitor și de a asigura demnitatea umană, stabilitatea, sănătatea planetei, societăți reziliente și echitabile, precum și o economie prosperă. Acestea contribuie la coordonarea unui proces de convergență, între statele membre, în cadrul societăților, precum și cu restul lumii.

1.2 Pașii următori pentru un viitor durabil al Europei

UE se angajează să fie lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), împreună cu statele sale membre, respectând principiul subsidiarității. Agenda 2030 va continua să încurajeze o abordare comună între acțiunile externe ale UE și celelalte politici ale sale, precum și o mai bună coerență între diferitele instrumente financiare ale UE.

Reacția UE față de Agenda 2030 va include două direcții de lucru. Prima direcție de lucru, descrisă în prezenta comunicare, vizează integrarea ODD în cadrul politic european și în prioritățile actuale ale Comisiei, evaluând stadiul actual și identificând cele mai relevante

⁷ Rezoluția ONU A/RES/70/1.

⁸ Decizia -/CP.21 a ONU, adoptarea Acordului de la Paris.

⁹ Rezoluția ONU A/RES/69/313.

¹⁰ Adoptat la cea de-a treia Conferință mondială a ONU privind reducerea riscului de dezastre de la Sendai, Japonia, în 18 martie 2015.

preocupări legate de durabilitate. O a doua direcție prevede activități de reflecție privind dezvoltarea în continuare a viziunii noastre pe termen lung și obiectivele politicilor sectoriale de după 2020, pregătind implementarea pe termen lung a ODD. Noul cadru financiar multianual pentru perioada de după 2020 va reorienta contribuțiile din bugetul UE către realizarea obiectivelor pe termen lung ale UE.

2. RĂSPUNSUL EUROPEAN LA AGENDA 2030

Agenda 2030 oferă o oportunitate pentru ca UE să își ancoreze în mod ferm orientarea strategică în efortul global de construire a unui viitor durabil, pe care Uniunea l-a definit în colaborare cu partenerii săi. Obiectivele de dezvoltare durabilă sunt deja urmărite de multe dintre politicile UE și integrate în toate cele zece priorități ale Comisiei.

2.1 Cartografierea politicilor Europene ce contribuie la ODD

O imagine de ansamblu asupra contribuției politicilor și acțiunilor europene la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, atât în cadrul UE, cât și prin acțiunile externe ale UE, este prezentată în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare. Pentru fiecare dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) sunt sintetizate cele mai relevante acțiuni pe care Uniunea Europeană le desfășoară.

Exercițiul de cartografiere indică faptul că politicile actuale ale UE abordează toate cele 17 obiective. Strategia Europa 2020 joacă un rol important în abordarea mai multor obiective de dezvoltare durabilă (ODD). În timp ce Europa poate invoca realizările și progresele înregistrate în cadrul tuturor obiectivelor, o punere în aplicare consolidată și acțiuni specifice suplimentare în toate domeniile sunt necesare pentru punerea integrală în aplicare a Agendei 2030 până în 2030.

Instrumentele utilizate pentru a obține rezultate în raport cu fiecare ODD depind, de asemenea, de împărțirea responsabilităților între UE și statele membre.

Printre principalele acțiuni care contribuie la obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) în cadrul UE se numără:

În ceea ce privește ODD 1 referitor la „Eradicarea sărăciei sub toate formele sale peste tot în lume”, rolul Uniunii Europene pe plan intern, în conformitate cu principiul subsidiarității, este, în principal, acela de a sprijini statele membre în lupta împotriva sărăciei pentru a le ajuta să atingă obiectivul principal în materie de sărăcie stabilit de Strategia Europa 2020, într-un context în care criza a afectat progresul în direcția realizării obiectivului.

Pentru ODD 2 privind „Eradicarea foametei, garantarea securității alimentare, îmbunătățirea alimentației și promovarea agriculturii durabile”, reforma politicii agricole comune (PAC) are trei obiective care rămân extrem de relevante și prioritare pe ordinea de zi: producția alimentară viabilă, gestionarea durabilă a resurselor naturale și politicile climatice, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată. De asemenea, politica comună reformată în domeniul pescuitului are scopul de a contribui la aprovizionarea durabilă cu alimente prin intermediul activităților durabile de pescuit și de acvacultură. Prin intermediul Fondului de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane, UE sprijină acțiunile statelor membre pentru a furniza cantități suficiente de alimente sigure și nutritive celor mai

defavorizate persoane. Aceste politici sunt completate de acțiunile de cercetare și inovare în materie de securitate alimentară și nutrițională precum FOOD 2030.

În ceea ce privește ODD 3 „Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la toate vârstele”, UE completează acțiunea statelor membre prin intermediul legislației, precum și prin alte inițiative în domeniul sănătății publice, al sistemelor de sănătate și al problemelor de sănătate legate de mediu (inclusiv calitatea aerului, produsele chimice și deșeurile). Sănătatea este esențială pentru bunăstarea individuală a persoanelor și pentru crearea unei economii durabile, deoarece aceasta este crucială pentru îmbunătățirea ratei de participare pe piața muncii și a productivității¹¹. Comisia va ajuta statele membre să atingă obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), în special cele privind reducerea mortalității cauzate de boli cronice, asigurarea asistenței medicale de calitate, consolidarea capacității de a preveni și gestiona amenințările la adresa sănătății la nivel mondial (inclusiv rezistența la antimicrobiene), eradicarea HIV/SIDA și a tuberculozei (și reducerea hepatitei) și punerea în aplicare a Convenției-cadru pentru controlul tutunului.

Privind ODD 4 „Asigurarea unui învățământ de calitate, favorabil incluziunii și echitabil și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”, UE a stabilit obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020 referitoare la numărul de tineri care părăsesc timpuriu școala și la rata de absolvire a învățământului terțiar. Prin intermediul Agendei pentru competențe, al Cadrului strategic pentru educație și formare 2020 de învățare reciprocă și schimb de bune practici și al programului Erasmus+, UE își direcționează eforturile de susținere activă a statelor membre pentru îmbunătățirea calității educației și a formării profesionale în scopul asigurării de oportunități pentru tineri.

În ceea ce privește ODD 5 „Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor”, egalitatea de gen este consacrată în cadrul juridic și politic al UE încă de la începutul integrării europene, iar noi politici care să abordeze inegalitățile persistente între bărbați și femei sunt în curs de elaborare. În mod similar, ODD 10 „Reducerea inegalităților existente la nivelul țărilor și între acestea” se află în centrul agendei sociale a UE și al politicii de coeziune.

Protecția mediului este esențială pentru calitatea vieții generațiilor prezente și viitoare. Anumite ODD pun un accent puternic pe aspectele de mediu, în special ODD 6 „Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și a salubrității pentru toți”, ODD 14 „Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă” și ODD 15 „Protejarea, refacerea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării și stoparea degradării solurilor și refacerea acestora, precum și combaterea declinului biodiversității”. Îmbunătățirile de mediu ale Europei din ultimele decenii au fost încurajate de legislația UE care prevede un nivel ridicat de protecție în domenii precum calitatea apei și protecția naturii. Directivele privind păsările și habitatele protejează ecosistemele, în timp ce extinderea rețelei de zone protejate Natura 2000, cu până la 18 % din terenurile UE, constituie o realizare importantă. Pentru a atinge obiectivele UE de împiedicare a pierderii biodiversității până în 2020 și de refacere a cel puțin 15 % din ecosistemele degradate, sunt necesare eforturi

¹¹ Raportul UE/OCDE „Sănătatea pe scurt: Europa 2016”, care va fi publicat în curând, arată că, deși speranța de viață a crescut în UE, în medie cu 7 ani de la începutul anilor 1990, în multe țări ale UE nu s-au înregistrat creșteri ale speranței de viață sănătoasă.

suplimentare. În timp ce stocurile de pește ale Europei au suferit de pe urma pescuitului excesiv, multe stocuri se află acum în curs de redresare, ca rezultat al unei politici comune în domeniul pescuitului bine fundamentate științific. Comunicarea comună privind guvernanta internațională a oceanelor¹², recent adoptată, stabilește o serie de acțiuni menite să asigure oceane sigure, curate și gestionate în mod durabil.

Confruntată în continuare cu o serie de provocări la nivel de capital natural, Uniunea Europeană completează din ce în ce mai mult abordările legislative cu alte politici concepute pentru „*Asigurarea unor modele de consum și de producție durabile*” sau *ODD 12*. În acest caz, acțiunile privind eficiența utilizării resurselor și economia circulară vizează decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor și de degradarea mediului. Consumul durabil va necesita, de asemenea, politici privind consumatorii care să sensibilizeze și să permită consumatorilor să facă alegeri în cunoștință de cauză, menite să contribuie la sustenabilitate.

În domeniul energiei și al schimbărilor climatice, mai exact *ODD 7 „Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, din surse sigure, durabile și moderne”* și *ODD 13 „Întreprinderea unor acțiuni concrete pentru combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora”*, UE a stabilit obiective ambițioase pentru 2030 privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea eficienței energetice și creșterea ponderii energiei din surse regenerabile. În plus, există un angajament politic de alocare a cel puțin 20 % din bugetul UE pentru măsuri de combatere a schimbărilor climatice. Comisia a propus deja soluții pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în toate sectoarele economiei¹³, iar în curând va prezenta un pachet de inițiative pentru a încuraja tranziția către o energie curată. Acest pachet se va concentra pe realizarea obiectivelor privind eficiența energetică și sursele regenerabile, în scopul realizării uniunii energetice și în special a cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030. Pachetul va contribui la stimularea ocupării forței de muncă și a creșterii economice, aducând beneficii rapide pentru economia reală.

În plan socioeconomic, Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii are ca scop ocuparea forței de muncă în proporție de 75 % pentru categoriile de vârste cuprinse între 20-64 ani, contribuind la *ODD 8 „Promovarea unei creșteri economice sustinute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării forței de muncă depline și productive, precum și a muncii decente pentru toți”*. Redresarea pieței muncii s-a consolidat în decursul anilor 2015 și 2016, înregistrând o îmbunătățire semnificativă pentru majoritatea indicatorilor. Rata de ocupare a forței de muncă (20-64 de ani) a crescut în UE cu 0,9 puncte procentuale în 2015 și a continuat să crească până la 71,1 % în al doilea trimestru al anului 2016, depășind nivelul anterior crizei din 2008 de 70,3 % (anual)¹⁴. Cu toate acestea, deși în scădere, discrepanțele existente pe piața forței de muncă între statele membre rămân semnificative, în comparație cu perioada anterioară crizei, iar provocările privind șomajul în rândul tinerilor și al persoanelor cu handicap încă se mențin în mai multe state membre.

În cadrul *ODD 9 „Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și favorabile incluziunii și încurajarea inovării”*, Planul de investiții pentru Europa vizează investiții strategice în domenii-cheie, precum infrastructura, cercetarea și inovarea, precum și finanțarea de risc pentru întreprinderile mici. De asemenea, fondurile structurale și

¹² JOIN(2016) 49 final.

¹³ COM(2016) 500.

¹⁴ Eurostat.

de investiții europene¹⁵ au în vizor investiții în infrastructură, cercetare și inovare. Mecanismul pentru interconectarea Europei finanțează rețelele și infrastructurile reziliente de transport, telecomunicații și energie. Cercetarea și inovarea, pe care se bazează punerea în aplicare a aproape tuturor ODD, este finanțată prin Programul-cadru pentru cercetare și inovare (Orizont 2020). Tabloul de bord european privind inovarea din 2016 indică faptul că UE deține încă un avans considerabil în materie de performanță în raport cu multe alte țări, iar provocarea o constituie menținerea pe această poziție.

În ceea ce privește *ODD 11 „Crearea unor orașe și localități favorabile incluziunii, sigure, reziliente și durabile”*, cinci orașe din UE, și anume Stockholm, Viena, Londra, Frankfurt și Hamburg, constituie cinci dintre cele mai sustenabile opt orașe¹⁶. Agenda urbană a UE reprezintă efortul comun al Comisiei, al statelor membre și al orașelor europene de a consolida dimensiunea urbană a politicilor europene și naționale. În conformitate cu noua agendă urbană a ONU, UE consolidează reziliența mediului urban prin măsuri de prevenire a dezastrelor și a riscurilor legate de schimbările climatice. Convenția UE a primarilor privind schimbările climatice și energia este o măsură ascendentă pe plan local și regional ce abordează, într-o manieră integrată, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și accesul la energie sigură, durabilă și accesibilă.

În ceea ce privește *ODD 16 „Promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și favorabile incluziunii la toate nivelurile”*, există politici și legislație la nivelul UE, iar multe dintre principiile de bază sunt prevăzute de Tratatul privind Uniunea Europeană și de Carta drepturilor fundamentale a UE și chiar depășesc obiectivele prevăzute în ODD 16.

În cadrul *ODD 17 „Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă”*, Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre, va întreprinde acțiuni în vederea implementării agendei prin punerea în aplicare a unor politici corespunzătoare, prin mobilizarea unor mijloace financiare adecvate din toate sursele, inclusiv din sectorul privat, prin consolidarea capacităților, prin știință, tehnologie și inovare, prin comerț, prin asigurarea coerenței politicilor, precum și prin formarea de parteneriate în vederea consolidării obținerii de rezultate. Strategia „Comerț pentru toți”¹⁷ adoptată imediat după Agenda 2030 a ONU, prevede angajamentul UE privind o politică comercială și de investiții responsabilă, care să servească drept instrument de punere în aplicare a obiectivului de dezvoltare durabilă menit să stimuleze crearea de locuri de muncă, creșterea economică și investițiile atât în Europa, cât și în afara acesteia.

În plus, mai multe instrumente de finanțare ale UE completează acțiunile și politicile europene și contribuie într-o manieră orizontală la obiectivele de dezvoltare durabilă. De exemplu, politica de coeziune - prin intermediul fondurilor structurale și al investițiilor europene - este principala politică de investiții a UE, care vizează realizarea coeziunii

¹⁵ Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) cuprind: cele trei fonduri ale politicii de coeziune [și anume Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune (FC) și Fondul social european (FSE)], Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

¹⁶ Arcadis, Sustainable Cities Index 2016 (2016).

¹⁷ COM(2015)/497 final.

economice, sociale și teritoriale, prin reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni. Aceasta contribuie cu 350 de miliarde EUR la Strategia Europa 2020, precum și la diversele nevoi de dezvoltare în toate regiunile UE pentru perioada 2014-2020. De asemenea, Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare, Orizont 2020, este transversal și finanțează proiecte care stau la baza multor obiective de dezvoltare durabilă (ODD). În diverse modalități, UE garantează că sinergiile dintre instrumentele de finanțare și politici sunt asigurate.

2.2. Contribuția celor 10 priorități ale Comisiei la Agenda 2030

În urma discuțiilor cu Parlamentul European și cu Consiliul european și inspirată de „Agenda strategică pentru Uniune într-o lume în schimbare”, agenda politică a Comisiei actuale se axează pe crearea de locuri de muncă, creștere, echitate și schimbări democratice. Cele zece priorități prevăzute în Agendă se referă la provocări importante cu care se confruntă Europa. Multe dintre obiectivele de dezvoltare durabilă sunt profund corelate cu aceste provocări și cu obiectivele Comisiei privind cele zece priorități.

Secțiunea de mai jos expune cele mai relevante sinergii între obiectivele de dezvoltare durabilă și cele zece priorități. Exploatănd pe deplin aceste sinergii, se garantează o asumare fermă a responsabilității politice și se evită ca punerea în aplicare a ODD să aibă loc într-un vid politic.

În plus, secțiunea 2.3 analizează cele mai importante angajamente în cadrul acțiunii externe a UE, acoperind prioritatea 6 privind comerțul și prioritatea 9 privind UE ca actor mai puternic pe plan mondial.

Cea mai mare parte a activității în temeiul „Priorității nr. 1. Un impuls nou pentru locuri de muncă, creștere economică și investiții” are implicații directe asupra diferitor ODD și abordează principalele provocări legate de dezvoltarea durabilă cu care se confruntă Europa.

Din cauza crizei economice și financiare mondiale, UE a fost afectată de o rată ridicată a șomajului, de un deficit de investiții și de o lipsă a competitivității. Sărăcia și inegalitățile rămân un motiv de îngrijorare. Modelul social european nu va mai fi durabil în viitor, în cazul în care creșterea economică se menține la nivelul actual. În contextul unei societăți în curs de îmbătrânire, cu un raport de 2 persoane active sprijinind, în medie, o persoană inactivă la nivelul UE¹⁸, cheltuielile pentru pensii vor crește semnificativ în multe state membre¹⁹, în timp ce rata șomajului în rândul tinerilor va rămâne ridicată.

Din acest motiv, principala prioritate de la începutul mandatului actualei Comisii a fost aceea de a stimula crearea de locuri de muncă, creșterea economică și investițiile. Rezultatele Europei din ultimii 60 de ani privind dezvoltarea socioeconomică trebuie să fie extinse prin crearea de locuri de muncă durabile care să ofere oportunități generațiilor viitoare și care să îmbunătățească rezultatele sociale în ceea ce privește reducerea sărăciei și a inegalității. Acest

¹⁸ Eurostat.

¹⁹ Raportul din 2015 privind îmbătrânirea populației: proiecții economice și bugetare pentru cele 28 de state membre ale UE (2013-2060).

lucru va garanta competitivitatea pe termen lung a Europei în cadrul economiei globale, păstrând modul de viață european.

Într-un mediu mondial competitiv, în care UE nu ar trebui să concureze pe baza salariilor mici, investițiile în **educație și formare de calitate (ODD 4)**, precum și investițiile în tineri sunt cruciale pentru a garanta creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Competența în această privință revine în primul rând statelor membre, pentru a le sprijini însă, toate instrumentele disponibile la nivelul UE, cum ar fi programul Erasmus + și politica de coeziune, necesită mobilizare deplină. Prosperitatea Europei și modul său de viață se bazează pe cel mai important atu al său: cetățenii. Între 2010 și 2014, investițiile în educație și formare la nivelul UE au scăzut cu 2,5 %²⁰. Investițiile inteligente care îmbunătățesc calitatea competențelor și consolidează performanța sistemelor de educație și formare profesională sunt esențiale. Comisia va aborda în anul următor modernizarea educației, calitatea stagiilor precum și o mai bună monitorizare a absolvenților. Garanția pentru tineret va fi consolidată ca instrument pentru a investi în tineri, în competențele lor precum și în primii lor pași în carieră.

Planul de investiții pentru Europa²¹ (de exemplu, **ODD 8, 9, 12, 13**) este destinat să mobilizeze 500 de miliarde EUR de investiții suplimentare în economia reală prin intermediul Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) până în 2020. Investiții în mai multe sectoare strategice precum în cel al educației, asistenței medicale, apei, energiei, transporturilor și altor infrastructuri, al industriei și agriculturii, precum și promovarea de inițiative orientate spre viitor, cum ar fi energia din surse regenerabile, economia circulară, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, au reprezentat o parte importantă a succesului primei etape a FEIS. Pentru a doua etapă, FEIS 2.0²², Comisia a propus un obiectiv cantitativ (40 %) privind proiectele în materie de schimbări climatice. Activitățile de informare la cel mai înalt nivel vor promova propuneri orientate spre viitor, nu doar privind obiectivul climatic, ci și pentru a garanta adoptarea proiectelor mai largi privind o creștere durabilă. În plus, noua propunere va fi facilitată corelarea cu alte surse majore de finanțare, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, în vederea sprijinirii creșterii economice durabile în mai multe sectoare din UE.

Economia circulară (ODD 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15) oferă o agendă de reformă cu un potențial important de creare de noi locuri de muncă și de creștere, care încurajează modelele durabile de consum și de producție. Concentrarea asupra eficienței resurselor și reducerea la minimum a deșeurilor într-un context de epuizare rapidă a resurselor globale oferă Uniunii Europene un avantaj competitiv și stimulează inovarea. Aceasta duce la crearea de locuri de muncă la nivel local, pentru toate nivelurile de calificare și la oportunități pentru integrarea socială. Trecerea la o economie circulară oferă Europei ocazia de a-și făuri o economie modernă orientată spre viitor, verde și competitivă. Economia circulară contribuie, de asemenea, la reducerea nivelului de emisii de dioxid de carbon, la economii de energie, precum și la scăderea poluării aerului, solului și apei. Punerea în aplicare a planului de acțiune privind economia circulară din 2015 rămâne o prioritate pe ordinea de zi a Comisiei, astfel cum s-a confirmat în Programul de lucru pentru 2017.

²⁰ Monitorul educației și formării 2016.

²¹ COM(2014) 903 final.

²² COM(2016) 581 final.

Cadrul de monitorizare pentru economia circulară în Europa va fi gata în 2017. În vederea creșterii investițiilor în economia circulară, se va crea o platformă care să susțină finanțarea economiei circulare. O altă nouă inițiativă din 2017 va fi o strategie cuprinzătoare referitoare la materialele plastice, care să îmbunătățească aspectele economice, calitatea și adoptarea pe o scară mai largă a proceselor de reciclare, reutilizare a materialelor plastice în UE și reducere a scurgerilor de materiale (micro)plastice în mediu. Aceasta va ajuta industria europeană să dezvolte materialele plastice ale viitorului, mai puțin dependente de combustibilii fosili și care oferă soluții pentru reducerea **poluării mediului marin** la nivel global (**ODD 14**). Pentru a promova reutilizarea în condiții de siguranță a apelor reziduale tratate, vor fi stabilite cerințe minime aplicabile apei reutilizate (**ODD 6**). Măsuri cu privire la sisteme alimentare durabile și de prevenire a **risipei de alimente** (**ODD 12**) vor fi luate prin intermediul Platformei UE privind pierderile și risipa de alimente, pentru a sprijini obiectivul ONU de a reduce la jumătate risipa de alimente pe cap de locuitor la nivel mondial până în 2030. Se preconizează măsuri specifice pentru facilitarea donațiilor de alimente și utilizarea în condiții de siguranță a alimentelor care nu sunt adecvate pentru consumul uman în scopul producției de hrană pentru animale, precum și măsuri mai eficiente de marcare a datei pe produsele alimentare.

Implementarea **acquis-ului UE în domeniul mediului** (**ODD 6, 14, 15**) rămâne crucială pentru durabilitatea pe termen lung și nu poate fi separată de provocările economice și societale mai extinse. Astfel cum s-a subliniat în cel de-al 7-lea program de acțiune pentru mediu, menținerea și ameliorarea bazei noastre de resurse naturale este, de asemenea, esențială pentru ca sectoarele economice cum ar fi agricultura, pescuitul și energia să-și furnizeze serviciile. Comisia va consolida monitorizarea progreselor obiectivelor de mediu prin revizuirea punerii în aplicare a legislației privind protecția mediului și va lansa inițiative pentru a simplifica raportarea cu privire la mediu, pentru a facilita accesul la justiție și pentru a sprijini statele membre în respectarea legislației de mediu (**ODD 17**).

Agricultura (**ODD 2**) joacă un rol substanțial în Agenda 2030 precum și în viitorul durabil, întrucât este strâns legată de aspecte precum locurile de muncă, aerul, schimbările climatice, apa, solul și biodiversitatea (**ODD 8, 12, 6, 13 și 15**). Comisia își va continua astfel activitatea de simplificare și modernizare a politicii agricole comune și va efectua o consultare amplă pe această temă, pentru a maximiza contribuția politicii agricole comune la cele zece priorități ale Comisiei și la obiectivele de dezvoltare durabilă.

În activitatea sa referitoare la „Prioritatea nr. 3. O uniune energetică rezilientă, cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice”, UE a adoptat un cadru clar pentru 2030 și colaborează în mod activ în direcția celor două obiective de dezvoltare durabilă (ODD) relevante.

În calitate de cel mai mare importator mondial de energie²³, Uniunea Europeană este vulnerabilă la șocurile care afectează aprovizionarea cu energie. Prin urmare, este important să se garanteze securitatea energetică, integrarea pieței, eficiența energetică și utilizarea de resurse energetice interne, în special sursele regenerabile de energie, pentru a reduce dependența noastră de furnizorii externi, prin decarbonizarea economiei și prin stimularea de noi sectoare de activitate. Europa are nevoie acum să facă alegerile corecte, întrucât trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon va fi îngreunată de costurile economice, sociale și

²³ Eurostat și Agenția Internațională a Energiei.

de mediu legate de existența unor piețe energetice naționale fragmentate. Obiectivul **uniunii energetice** este acela de a asigura o energie accesibilă, sigură și durabilă atât pentru întreprinderi, cât și pentru gospodării (**ODD 7**). Uniunea energetică promovează cooperarea în domeniul energiei și integrarea în vederea atingerii acestor obiective. Sursele regenerabile de energie și eficiența energetică, în special, se află în centrul acestei strategii a UE, întrucât acestea joacă un rol din ce în ce mai important în abordarea schimbărilor climatice, sporind în același timp siguranța aprovizionării cu energie și consolidând poziția de lider industrial și tehnologic a UE.

Acordul de la Paris din 2015 reprezintă un punct de referință semnificativ din punct de vedere istoric în lupta mondială de combatere a **schimbărilor climatice (ODD 13)**, precum și un succes pentru întreaga lume și o confirmare a orientării UE în direcția unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice. UE a stabilit un obiectiv ambițios la nivelul întregii economii de reducere cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră, până în 2030. Acest obiectiv are la bază previziunile globale care sunt în conformitate cu obiectivul pe termen mediu al Acordului de la Paris. UE va continua să conducă prin puterea exemplului și prin acțiuni în materie de politici de reducere a emisiilor, de consolidare a măsurilor de adaptare la schimbările climatice și de gestionare a riscului de dezastre, dar și în materie de factori favorizanți pentru accelerarea investițiilor publice și private în inovare și modernizare în toate sectoarele-cheie. Strategia privind mobilitatea cu emisii reduse de dioxid de carbon contribuie la realizarea unui sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor. În domeniul aviației și al transportului maritim, UE a jucat un rol de lider în cadrul acordurilor de abordare a emisiilor la nivel mondial la care s-a ajuns în acest an. Propuneri pentru accelerarea tranziției către emisii scăzute de dioxid de carbon, care să acopere toate sectoarele economiei din UE sunt în curs de negociere²⁴.

În temeiul „Priorității nr. 4. O piață internă mai profundă și mai echitabilă, cu o bază industrială consolidată”, în special Uniunea piețelor de capital, este adoptată o abordare nouă și anticipativă pentru a garanta un sistem financiar durabil, în relație cu o serie de obiective de dezvoltare durabilă.

Sistemul financiar durabil (ODD 8, 9, 13, 14 și 15) constituie o prioritate pentru agenda G20; în Europa, miniștrii de finanțe, autoritățile de reglementare și industria analizează în mod activ ce poate fi făcut. În lumina obiectivelor de dezvoltare durabilă, a acordului de la Paris și a tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon, rezistentă la schimbările climatice, mai circulară și eficientă din punct de vedere al resurselor, UE aspiră la o mai bună aliniere a sistemului financiar actual cu politicile proprii în sprijinul creșterii durabile și al investițiilor. În acest context, **Uniunea piețelor de capital** prezintă inițiative concrete, precum cele privind obligațiunile ecologice, promovarea investițiilor pe termen lung sau aspectele prudențiale legate de reglementarea băncilor. De asemenea, a fost instituit un sistem care să asigure o mai mare transparență pentru investitori privind dezvăluirea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea, inclusiv pentru aspectele de mediu, cele sociale și de personal, respectarea drepturilor omului, combaterea corupției, a dării de mită precum și alte aspecte. Definirea unei strategii coerente a UE privind finanțarea durabilă va contribui la identificarea, stabilirea priorităților și organizarea modurilor în care reforma

²⁴ COM (2015) 337, COM (2016)482 și COM(2016)479.

politicilor financiare ale UE poate stimula fluxul de capital (public și privat) către investiții durabile.

Ca un prim pas, Comisia va institui un grup de experți la nivel înalt pentru a oferi consiliere privind elaborarea unei strategii globale și cuprinzătoare a UE în materie de finanțare durabilă, acordând o atenție deosebită provocărilor generate de riscurile climatice și de mediu la adresa sistemului financiar, precum și necesității de a utiliza potențialul piețelor financiare pentru a răspunde la aceste provocări. Grupul de experți va reflecta, de asemenea, asupra modalității în care recomandările pertinente pot fi extinse la alte dimensiuni ale durabilității. Acest lucru ar trebui să permită UE să-și mențină rolul de lider la nivel internațional în dezvoltarea de piețe durabile. Comisia va monitoriza acest lucru în cadrul Uniunii piețelor de capital cu ocazia evaluării de la jumătatea perioadei în 2017.

În temeiul „Priorității nr. 5. O uniune economică și monetară mai profundă și mai echitabilă”, în special pilonul european al drepturilor sociale și măsurile privind responsabilitatea socială a întreprinderilor contribuie la soluționarea provocărilor legate de locurile de muncă din secolul 21, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD).

Într-un context de schimbare economică, a pieței forței de muncă, socială, demografică și tehnologică rapidă, problemele legate de creșterea economică favorabilă incluziunii și durabilă, de ocuparea forței de muncă și de munca decentă (**ODD 8**) sunt mai de actualitate ca oricând pentru Europa. În urma crizei, **pilonul european al drepturilor sociale** urmărește să plaseze echitatea socială în centrul politicilor UE. Un set de principii esențiale pentru desfășurarea politicilor sociale și pentru ocuparea forței de muncă va contribui la considerarea unor noi tendințe economice, sociale și demografice mai îmbunătățite. Sănătatea este unul dintre elementele esențiale cu rol în procesul de promovare a capitalului uman în ceea ce privește productivitatea și participarea pe piața muncii. Ca o modalitate de a consolida convergența ascendentă socială și a pieței forței de muncă, în special în cadrul zonei euro, pilonul va contribui la atingerea **obiectivelor de dezvoltare durabilă 1, 3 și 10**.

În plus, acțiunea UE în materie de **responsabilitate socială a întreprinderilor și comportament responsabil în afaceri** încurajează sectorul privat să contribuie la atingerea obiectivelor sociale și de mediu, promovând astfel o creștere economică echitabilă și durabilă, precum și protecția drepturilor sociale (**ODD 8**). În lanțurile globale de aprovizionare, politicile UE contribuie la practici mai durabile în ceea ce privește gestionarea pădurilor, îmbunătățirea condițiilor de lucru și de mediu din sectorul reciclării textilelor și a navelor, combaterea pescuitului ilegal și a comerțului ilegal cu minereuri provenite din zonele de conflict și cu specii pe cale de dispariție. Comisia își va intensifica activitatea privind comportamentul responsabil al întreprinderilor, concentrându-se pe acțiuni concrete pentru a răspunde actualelor și viitoarelor provocări sociale, de mediu și de guvernare, bazându-se pe cele mai importante principii și abordări politice identificate de Comisie în strategia UE privind responsabilitatea socială a întreprinderilor din 2011.

„Prioritatea nr. 7 Un spațiu de justiție și de drepturi fundamentale bazat pe încredere reciprocă” include eforturi de politică continue legate de obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) privind justiția și egalitatea de șanse între femei și bărbați.

Existența unor **sisteme de justiție** eficace joacă un rol esențial în susținerea statului de drept și a valorilor fundamentale ale Uniunii (**ODD 16**). De asemenea, acestea reprezintă o condiție

prealabilă pentru un mediu favorabil investițiilor și întreprinderilor. UE încurajează statele membre să îmbunătățească eficacitatea sistemelor lor naționale de justiție în contextul semestrului european - ciclul anual al UE de coordonare a politicilor economice.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați (ODD 5) este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene încă din 1957, iar principiul egalității de remunerare pentru aceeași muncă este consacrat în Tratatul de la Roma. În prezent, politicile active rămân o necesitate pentru o mai bună utilizare a capacităților femeilor și pentru o îmbunătățire a participării femeilor la piața forței de muncă, a independenței lor economice, a salariilor și a pensiilor, pentru reprezentarea egală în poziții de conducere, pentru combaterea violenței bazate pe gen și pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați în cadrul acțiunii noastre externe. În ultimii ani s-au realizat progrese, de exemplu, cea mai mare rată de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor înregistrată vreodată (65,3 % în al doilea trimestru al anului 2016), de la 62,8 % în 2008²⁵, deși discrepanțele de gen în privința ocupării forței de muncă încă persistă. Între 2003 și 2016, proporția femeilor în consiliile de administrație ale celor mai mari societăți cotate la bursă în UE a crescut de la 8,5 % la 23 %²⁶. Provocările privind diferențele de remunerare și de pensie rămân în continuare mari: disparitatea de gen în materie de salarii și de pensii nu prezintă niciun semn de reducere. Chiar dacă femeile se bucură de avantajele educației, în 2014 au fost plătite în continuare cu 16,7 % mai puțin decât bărbații pe oră, iar pensiile lor în medie sunt cu 40 % mai mici decât cele ale bărbaților²⁷. Prin documentul intitulat „Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019”, Comisia se angajează să colaboreze în continuare în direcția egalității de gen în domenii prioritare și va prezenta în 2017 o inițiativă care să promoveze o mai bună echilibrare a vieții profesionale cu cea privată pentru bărbați și femei.

În contextul crizei refugiaților, lucrările cu privire la „Prioritatea nr. 8. Către o nouă politică privind migrația” sprijină înregistrarea de progrese cu privire la mai multe ODD.

Lumea se confruntă cu cele mai mari fluxuri de refugiați de la sfârșitul celui de Al Doilea Război Mondial, cu mai mult de 65 de milioane de persoane strămutate în mod forțat la nivel mondial²⁸. În acest context, este nevoie de o nouă politică cuprinzătoare în domeniul migrației, care să promoveze căile legale și care să abordeze fluxurile de migrație neregulamentară, salvând astfel vieți, păstrând demnitatea umană și contribuind la sprijinirea creșterii economice și la reducerea inegalității (de exemplu, **ODD 1 și 10**). Gestionarea migrației reprezintă o responsabilitate comună, nu doar între statele membre ale UE, ci și în relație cu țările terțe de tranzit și de origine. Agenda europeană privind migrația²⁹ și acțiunile sale subsecvente, inclusiv noul cadru de parteneriat cu țări terțe³⁰, oferă o astfel de abordare cuprinzătoare, bazată pe respectarea drepturilor fundamentale, pe încredere, solidaritate și pe responsabilitate reciprocă.

2.3. Uniunea Europeană ca partener mondial angajat în promovarea Agendei 2030

²⁵ Eurostat.

²⁶ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/business-finance/supervisory-board-board-directors/index_en.htm

²⁷ Eurostat.

²⁸ Agenția Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), „Tendințe globale: strămutare forțată în 2015” (2015).

²⁹ COM(2015) 240.

³⁰ COM(2016) 385.

Viziunea Agendei 2030 este pe deplin coerentă cu obiectivele **acțiunii externe a UE**, inclusiv cu urmărirea obiectivelor de dezvoltare durabilă³¹. Strategia globală privind politica externă și de securitate pentru Uniunea Europeană³² stabilește orientarea strategică a acțiunii externe a UE și identifică legături clare cu Agenda 2030. Aceasta subliniază importanța unei abordări cuprinzătoare în acțiunile externe ale UE, necesitatea unei abordări integrate a acestora pentru a spori impactul UE în reacția la situațiile de criză și conflicte violente și prevenirea acestora, precum și îmbunătățirea coerenței între UE și statele sale membre. ODD vor reprezenta o dimensiune transversală a tuturor eforturilor de avansare a strategiei globale³³. Strategia globală subliniază faptul că există o legătură directă între securitatea noastră și prosperitatea regiunilor din vecinătatea UE, inclusiv țările vizate de politicile de extindere și de vecinătate. În conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă, prin promovarea rezilienței statelor și a societăților la toate nivelurile se susțin stabilitatea și dezvoltarea durabilă la nivel mondial, consolidându-se, în același timp, securitatea și prosperitatea Europei.

Politica de extindere a UE va continua să își concentreze eforturile pe statul de drept, inclusiv în ceea ce privește securitatea, respectarea drepturilor fundamentale, instituțiile democratice și reforma administrației publice, precum și pe dezvoltarea economică și pe competitivitate. Aceste elemente fundamentale pentru îndeplinirea criteriilor de aderare de la Copenhaga și de la Madrid sunt pe deplin coerente cu principiile fundamentale ale Agendei 2030.

Politica europeană de vecinătate revizuită (2015) a introdus parteneriate diferențiate cu țările vecine, având ca obiectiv principal stabilizarea. Aceasta pune la dispoziția Uniunii Europene instrumentele necesare pentru a stabili legături cu țările partenere în materie de securitate, consolidare a rezilienței, bună guvernare, democrație și drepturile omului, dezvoltare economică, conectivitate, energie, migrație și mobilitate, sprijinind astfel dezvoltarea durabilă.

Acțiunea UE are un rol important pentru sprijinul **prevenirii, gestionării și soluționării crizelor** din întreaga lume, prin misiunile din cadrul politicii de securitate și apărare comună, prin contribuția financiară semnificativă la Instrumentul financiar pentru pace în Africa și prin propunerea recentă de sprijinire a consolidării capacităților pentru securitate și dezvoltare în noul cadru strategic privind reforma sectorului de securitate³⁴. UE va promova un concept mai larg de securitate, cuprinzând instituții responsabile și favorabile incluziunii la toate nivelurile.

UE este promotoarea unei **abordări bazate pe drepturi** în ceea ce privește cooperarea pentru dezvoltare, a cărei punere în aplicare este esențială pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Această abordare include toate drepturile omului și promovează incluziunea și participarea, nediscriminarea, egalitatea și echitatea, transparența și asumarea responsabilităților. Egalitatea de gen se află în centrul valorilor UE și este consacrată în cadrul

³¹ A se vedea articolul 21 alineatul (2) litera (d) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

³² O strategie globală a Uniunii Europene în materie de politică externă și de securitate, privind „Viziunea comună, acțiuni comune: o Europă mai puternică”, iunie 2016.

³³ Concluziile Consiliului privind acțiunile subsecvente strategiei globale a UE în domeniul politicii externe și de securitate (punctul 5), 17 octombrie 2016.

³⁴ JOIN (2016) 31 final.

său juridic și politic. Drepturile femeilor, egalitatea de gen, emanciparea femeilor și a fetelor vor constitui prioritatea UE în toate domeniile de acțiune externă.

Politica de dezvoltare a UE joacă un rol central în punerea în aplicare a Agendei 2030. Constituind cel mai mare actor în materie de dezvoltare, UE și statele sale membre au un impact semnificativ asupra realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel mondial. De aceea, prin prezenta comunicare, Comisia prezintă o propunere privind **un nou Consens european privind dezvoltarea**³⁵, care reflectă abordarea holistică a Agendei 2030. Propunerea privind un nou Consens urmărește să atingă obiectivul major de eradicare a sărăciei prin integrarea sistematică a dimensiunilor sociale, economice și de mediu și prin consolidarea legăturii dintre aspectele în materie de dezvoltare și securitate, acțiuni umanitare și migrație.

Propunerea pentru un nou Consens european reprezintă, de asemenea, o schimbare de paradigmă în ceea ce privește mijloacele de punere în aplicare. Aceasta trece dincolo de accentul pus în mod tradițional pe sprijinul internațional pentru dezvoltare, către mobilizarea unor fonduri mult mai mari, necesare finanțării obiectivelor de dezvoltare durabilă, care combină ajutorul cu resursele interne și mobilizarea investițiilor private. De asemenea, aceasta subliniază rolul unei politici interne și externe de calitate, precum și al coerenței politicilor. **Planul de investiții externe europene**³⁶ propus recent, constituit pe baza experienței de succes a planului de investiții pentru Europa, este un bun exemplu al acestei noi abordări asupra mijloacelor de punere în aplicare.

În propunerea privind un nou Consens european privind dezvoltarea, Comisia prezintă o nouă metodă de colaborare cu țările partenere și cu statele membre, trecând de la programarea comună la acțiuni comune întreprinse pentru o coerență, complementaritate și eficiență sporită. Există, de asemenea, o nevoie clară de a promova **parteneriate** mai diferențiate potrivit căilor de dezvoltare și nevoilor partenerilor noștri, punând accentul pe țările cele mai sărace și mai vulnerabile, recunoscând în același timp importanța țărilor în curs de dezvoltare mai avansate pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Comunicarea privind viitorul relațiilor cu grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific privind **un cadru post-Cotonou**³⁷, adoptată, de asemenea, împreună cu prezenta comunicare, oferă un exemplu semnificativ pentru această abordare de parteneriate personalizate.

Asistența umanitară a UE joacă un rol important în ceea ce privește ajutoarele vitale și contribuie la reducerea vulnerabilității și la protecția demnității umane. Concentrarea sărăciei extreme și cronice în statele fragile este deseori agravată de cicluri recurente de catastrofe naturale și de conflicte devastatoare, rezultând situații umanitare și mai grave, care pun beneficiile dezvoltării sub o amenințare din ce în ce mai mare și care afectează în mod negativ stabilitatea unor întregi regiuni și societăți. UE este un exemplu în ceea ce privește consolidarea rezilienței celor mai expuse comunități. Aceasta definește modalitățile unei colaborări mai eficiente, care să reunească acțiunea umanitară, cooperarea pentru dezvoltare pe termen lung și angajamentul politic continuu, contribuindu-se astfel la eradicarea sărăciei.

Politica comercială a UE, astfel cum a fost definită în Comunicarea „Comerț pentru toți”, sprijină pe deplin dezvoltarea durabilă la nivel mondial, în special prin accentul asupra legăturii dintre comerț și dezvoltare. Acorduri comerciale, precum acordurile de parteneriat

³⁵ COM(2016) 740.

³⁶ COM(2016) 581 final.

³⁷ JOIN(2016) 52.

economic și regimuri comerciale cum ar fi „Totul în afară de arme” (EBA), precum și sistemul generalizat de preferințe (SGP+), oferă un sprijin puternic în favoarea dezvoltării durabile prin corelarea comerțului cu dezvoltarea și buna guvernare.

Impactul UE în afara granițelor sale nu se limitează la agenda de acțiune externă. Multe dintre politicile UE cu o dimensiune internă contribuie la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel mondial. Prin urmare, **asigurarea coerenței între toate politicile UE** este esențială pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Coerența politicilor în favoarea dezvoltării reprezintă un element esențial al răspunsului UE la provocarea dezvoltării durabile consacrată în tratatele europene. Proiecte concrete, precum interconexiunile energetice în Africa și cu Europa în regiunea mediteraneană, precum și acțiunile în curs de desfășurare ale UE în direcția durabilității lanțurilor globale de aprovizionare, cum ar fi pentru sectoarele lemnului și confecțiilor, demonstrează valoarea adăugată a unei abordări coerente.

3. MODUL ÎN CARE UE VA CONTINUA PUNEREA ÎN APLICARE A AGENDEI 2030

3.1. Guvernarea

Dezvoltarea durabilă necesită o abordare holistică și intersectorială a politicilor pentru a se asigura că provocările economice, sociale și de mediu sunt tratate împreună. Prin urmare, dezvoltarea durabilă este în fond o chestiune de guvernare și necesită instrumentele adecvate pentru a se asigura coerența politicilor, atât între domeniile tematice, precum și între acțiunile externe ale UE și celelalte politici ale sale.

Noua **structură a actualei comisii**, care prevede vicepreședinți și o abordare bazată pe proiecte este un instrument important care facilitează acest mod de lucru. Echipa de proiect care reunește diferite aspecte ale politicilor sectoriale vizează să asigure faptul că eforturile depuse în cadrul unei politici consolidează inițiativele din alte domenii, creând o agendă mai concertată, orientată spre consolidare reciprocă. În plus, noua funcție de prim-vicepreședinte include o responsabilitate orizontală privind dezvoltarea durabilă. Pentru a asigura coerența politicilor, prim-vicepreședintele va juca un rol de coordonare în continuarea activității Comisiei de punere în aplicare a Agendei 2030.

Utilizarea de către Comisie **instrumentelor pentru o mai bună reglementare** este un alt mod de a asigura în continuare integrarea dezvoltării durabile în politicile europene. Toate analizele de impact ale Comisiei trebuie să evalueze impactul social, economic și de mediu, pentru ca durabilitatea să fie luată în considerare în mod corespunzător. Evaluările ex post vor trebui să analizeze, de asemenea, cele trei dimensiuni într-o abordare puternică și integrată. Consolidarea orientărilor privind evaluarea impactului și proceduri îmbunătățite, care confirmă această abordare integratoare, reprezintă componente-cheie ale pachetului privind o mai bună reglementare adoptat în 2015. Implicarea părților interesate și consultările publice constituie un alt element al setului de instrumente pentru o mai bună reglementare în vederea îndeplinirii cerinței de incluziune, care se află în centrul Agendei 2030.

În cadrul **semestrului european**, care este cadrul guvernării economice al UE, s-a pus un accent puternic pe performanțele în domeniul ocupării forței de muncă și în domeniul social, promovându-se astfel un model socioeconomic mai durabil în Uniunea Europeană.

3.2. Finanțarea

Bugetul UE, reprezentând aproximativ 1 % din venitul național brut al UE (VNB), este un buget de investiții care completează bugetele naționale și gama largă de politici și instrumente de reglementare ale UE pentru a face față provocărilor la nivel european și internațional. Comisia a încorporat deja în mare măsură dimensiunile economică, socială și de mediu, care se află în centrul obiectivelor de dezvoltare durabilă, în bugetul UE și în programele de cheltuieli. Cadrul de performanță al programelor de cheltuieli ale UE pentru perioada 2014-2020 conține deja elemente relevante pentru a prezenta un raport cu privire la cele trei dimensiuni.

Inițiativa privind un buget al UE axat pe rezultate³⁸ urmărește, de asemenea, să asigure faptul că fiecare euro cheltuit din banii contribuabililor ajută cât mai mult posibil la îmbunătățirea viitorului nostru. Trecerea de la măsurarea cheltuielilor la măsurarea rezultatelor, cu alte cuvinte de la asigurarea respectării normelor către o eficacitate maximă, asigură faptul că resursele sunt alocate într-un mod suficient de flexibil pentru a răspunde nevoilor urgente și pentru a se concentra pe priorități.

Planul de investiții pentru Europa cuprinde referințe specifice la obiectivele de dezvoltare durabilă și promovează coerența cu bugetul UE. Diferite politici, cum ar fi **fondurile structurale și de investiții europene** și instrumente precum **Mecanismul pentru interconectarea Europei** lucrează alături de finanțarea oferită de **Banca Europeană de Investiții** pentru promovarea obiectivelor de durabilitate, cum ar fi eficiența energetică și transporturile ecologice, prin utilizarea instrumentelor de finanțare inovatoare care să contribuie la atingerea nivelului necesar de investiții. În plus, există un angajament politic de a aloca cel puțin 20 % din bugetul UE pentru măsuri de combatere a schimbărilor climatice. De asemenea, strategia **Orizont 2020** ar trebui să contribuie cu cel puțin 60 % din bugetul său la dezvoltarea durabilă și cu 35 % la acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. În calitate de membră a parteneriatului mondial pentru punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (**ODD 17**), Uniunea Europeană și-a asumat angajamentul colectiv de a furniza 0,7 % din VNB ca **asistență oficială pentru dezvoltare (AOD)** în intervalul de timp al Agendei 2030. De asemenea, aceasta va furniza în mod colectiv, pe termen scurt, 0,15 % din VNB ca AOD pentru țările cel mai puțin dezvoltate, pentru a ajunge la 0,20 % în intervalul de timp al Agendei 2030.

În vederea cadrului financiar multianual după 2020, Comisia va analiza modul în care bugetele UE și viitoarele programe financiare pot continua să contribuie în mod adecvat la realizarea Agendei 2030 și la sprijinirea statelor membre în eforturile lor.

3.3. Măsurarea progreselor la nivel național, regional al ONU, la nivelul UE și la nivel global

Monitorizarea progreselor înregistrate în mod sistematic și transparent este esențială. Agenda 2030 prevede monitorizarea și evaluarea la nivel național, regional și global. Uniunea Europeană, în coordonare cu statele sale membre, se angajează să joace un rol activ la fiecare nivel în scopul accelerării progreselor în direcția atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă, pentru a se asigura responsabilitatea în fața cetățenilor și pentru a se garanta că nimeni nu este lăsat în urmă.

³⁸ http://ec.europa.eu/budget/budget4results/initiative/index_en.cfm.

Agenda cuprinde 17 obiective și 169 de ținte subiacente pentru care Comisia statistică a Organizației Națiunilor Unite din martie 2016 a convenit asupra unui cadru de indicatori care conține un număr de 230 indicatori, fiind perceput ca punct de plecare eficace pentru monitorizarea globală. Agenda 2030 prevede, de asemenea, monitorizarea la nivelul regiunilor ONU. În ceea ce privește monitorizarea în cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite (UNECE), o foaie de parcurs care să ghideze lucrările țărilor UNECE privind statisticile pentru obiectivele de dezvoltare durabilă este în curs de pregătire. La nivel național, statele membre sunt invitate de către Organizația Națiunilor Unite să instituie sisteme de evaluare și de raportare a progreselor.

Comisia va contribui prin monitorizarea, raportarea și examinarea progreselor realizate pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă în contextul UE. Aceasta include raportarea periodică privind contribuția UE la punerea în aplicare a Agendei 2030 în cadrul Forumului politic la nivel înalt pentru dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite.

O primă imagine de ansamblu care reflectă stadiul actual al UE și statelor sale membre în raport cu obiectivele de dezvoltare durabilă este disponibilă în raportul Eurostat publicat în paralel cu prezenta comunicare³⁹. Începând cu anul 2017, Comisia va efectua monitorizări periodice mai detaliate ale obiectivelor de dezvoltare durabilă în contextul UE, dezvoltând în acest scop un cadru de indicatori de referință și utilizând gama largă instrumente de monitorizare și evaluare permanentă de la nivelul Comisiei, al agențiilor, al Serviciului European de Acțiune Externă și al statelor membre.

3.4. Responsabilitate comună pentru punerea în aplicare și recompensarea excelenței

ODD reprezintă o agendă de colaborare între toate nivelurile administrațiilor publice și ale societății civile, semnată de toate statele membre ale ONU. Punerea în aplicare trebuie realizată în cadrul unui parteneriat între toate părțile interesate.

Prezenta comunicare oferă un cadru pentru UE și statele membre ale acesteia pentru punerea în aplicare a Agendei 2030. În conformitate cu principiul subsidiarității, UE va acționa în domeniile situate în afara competențelor sale exclusive doar atunci când obiectivele pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii decât prin acțiunea statelor membre. Este, prin urmare, necesară o strânsă colaborare cu statele membre, iar multe dintre problemele care afectează dezvoltarea durabilă vor trebui abordate de către statele membre, care se află în prezent în procesul de elaborare a propriilor cadre naționale pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și de raportare către propriii cetățeni și către ONU.

Orașele și autoritățile locale joacă un rol special în punerea în aplicare a unui obiectiv specific (**ODD 11**) din Agenda 2030, precum și a altor obiective ale agendei care au legătură cu orașele. Orașele sunt astăzi în centrul provocărilor economice, de mediu și sociale. Peste 70 % din cetățenii UE locuiesc în zone urbane, iar aproximativ 85 % din PIB-ul UE este produs în orașe⁴⁰. Aceste zone urbane sunt motoarele economiei europene și acționează ca un catalizator pentru soluții inovatoare durabile, promovând tranziția către o societate rezilientă cu emisii

³⁹ Eurostat, „Dezvoltarea durabilă în Uniunea Europeană - O perspectivă statistică din punctul de vedere al obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU (2016)”.

⁴⁰ Eurostat.

scăzute de carbon. Totodată, însă, acestea sunt zonele în care probleme precum șomajul, segregarea, sărăcia și poluarea ating cote alarmante.

Agenda urbană a UE adoptată în 2016 va fi, prin urmare, continuată împreună cu autoritățile locale într-un mod holistic, acoperind toate aspectele dezvoltării durabile și contribuind, de asemenea, la punerea în aplicare a „noii agende urbane” globale⁴¹. Comisia va avea un rol central în procesul de punere în aplicare a Agendei urbane a UE, luând în considerare diversitatea orașelor, responsabilitățile și interacțiunile lor cu restul teritoriului, oferind cunoștințe de specialitate, punând în aplicare acțiuni și facilitând procesul de guvernanță pe mai multe niveluri.

Dezvoltarea durabilă nu se va materializa doar prin politici publice. Este o agendă comună a cetățenilor, a societății civile, a organizațiilor și a întreprinderilor. Din ce în ce mai multe companii adoptă obiectivele de dezvoltare durabilă și pun în practică responsabilitatea socială a întreprinderilor, atât în interes propriu, cât și în interesul economiei și societății europene. Întreprinderile europene pot oferi soluții inovatoare pentru provocările viitoare și pot deveni promotori ai schimbării, atât în interiorul UE, cât și dincolo de frontierele noastre. Societatea în ansamblu trebuie să integreze durabilitatea ca principiu director în numeroasele decizii pe care fiecare cetățean, întreprindere și membru al societății civile le face în fiecare zi.

Pentru a crea un spațiu dinamic care să reunească diferitele părți interesate din sectorul public și din cel privat, Comisia va lansa o platformă multipartită cu rol în monitorizarea și schimbul de cele mai bune practici cu privire la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel de sectoare și de state membre ale UE. Această platformă ar putea acționa ca o formă de învățare reciprocă care le va permite părților interesate să se angajeze în dezbateri cu privire la durabilitatea activităților și să informeze cetățenii despre inițiativele de succes în curs. În fiecare an un premiu european de durabilitate va fi atribuit în semn de recunoștință inițiativelor cu o contribuție reală la punerea în aplicare a Agendei mondiale 2030.

4. CONCLUZII

Pentru Uniunea Europeană, ca proiect bazat pe valori fundamentale și echitate, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU reprezintă o ocazie unică pentru un viitor mai bun. Viziunea globală ce stă la baza obiectivelor de dezvoltare durabilă și care este conturată prin luarea de măsuri pentru binele populației, al planetei și pentru prosperitate, este în deplină concordanță cu agenda noastră europeană: durabilitatea este o marcă europeană. Conștienți de capacitatea limitată a planetei, de deficitul de resurse, de creșterea inegalităților și de importanța creșterii durabile pentru păstrarea sistemelor de protecție socială, dorim să deschidem economiei europene și mondiale un nou drum prin care să oferim oamenilor o viață mai bună, asigurând o distribuție echitabilă pentru toți și în special pentru tineri.

Pentru a se asigura un viitor durabil, trebuie să facem acum alegerile politice corecte. Exercițiul de cartografiere a politicilor și a acquis-ului nostru a indicat în mod clar că toate cele șaptesprezece ODD sunt abordate prin acțiunile europene. În plus, multe dintre obiectivele de dezvoltare durabilă se află în centrul principalelor priorități politice ale Comisiei Juncker. Obiectivele de dezvoltare durabilă pot fi realizate cu succes la nivelul UE și

⁴¹ Adoptată în octombrie 2016 la Quito în timpul conferinței ONU Habitat III, A/CONF.226/4.

al statelor sale membre dacă noile politici vor avea în vedere încă de la început durabilitatea și coerența între politici, precum și dacă punerea în aplicare pe teren a politicilor existente va fi desfășurată în parteneriat cu toate părțile interesate și la toate nivelurile.

Comisia se angajează pe deplin să pună în aplicare Agenda 2030 prin intermediul următoarelor măsuri principale și elemente de guvernanță:

- Comisia va integra obiectivele de dezvoltare durabilă în politicile și inițiativele UE, având dezvoltarea durabilă ca principiu călăuzitor al tuturor politicilor sale. Politicile existente și cele noi ar trebui să aibă în vedere cei trei piloni ai dezvoltării durabile, și anume preocupările sociale, economice și de mediu. În acest sens, Comisia va utiliza instrumentele sale pentru o mai bună reglementare pentru a se asigura că politicile sale sunt durabile.
- Comisia va realiza, începând cu 2017, o raportare periodică a progreselor UE în ceea ce privește punerea în aplicare a Agendei 2030.
- Pentru a promova o dezvoltare durabilă în întreaga lume, UE va continua cooperarea cu partenerii externi, utilizând toate instrumentele disponibile în cadrul politicilor sale externe și sprijinind, în special, eforturile țărilor în curs de dezvoltare.
- Comisia s-a angajat să continue punerea în aplicare a Agendei 2030 în parteneriat cu Consiliul și cu Parlamentul European, în calitate de colegiitori și de autorități bugetare ale UE, precum și cu alte instituții europene, organizații internaționale, organizații ale societății civile, cetățeni și alte părți interesate.
- Comisia va lansa o platformă multipartită cu rol în monitorizarea și schimbul de cele mai bune practici cu privire la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel de sectoare și de state membre ale UE.
- Comisia va lansa activități de reflecție privind dezvoltarea în continuare a unei viziuni pe termen lung într-o perspectivă post-2020.

În conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Organizației Națiunilor Unite, statele membre sunt invitate să continue asumarea în comun a responsabilității și să elaboreze cadre naționale în scopul realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă, să pună în aplicare în timp util politicile europene conexe și să treacă în revistă progresele înregistrate.

Tabel: Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030⁴²

Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030	
Obiectivul 1:	Eradicarea sărăciei sub toate formele sale peste tot în lume
Obiectivul 2:	Eradicarea foametei, garantarea securității alimentare, îmbunătățirea alimentației și promovarea agriculturii durabile
Obiectivul 3:	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la toate vârstele
Obiectivul 4:	Asigurarea unui învățământ de calitate, favorabil incluziunii și echitabil și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți
Obiectivul 5:	Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor
Obiectivul 6:	Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și a salubrității pentru toți
Obiectivul 7:	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, din surse sigure, durabile și moderne
Obiectivul 8:	Promovarea unei creșteri economice sustinute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării forței de muncă depline și productive, precum și a muncii decente pentru toți
Obiectivul 9:	Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și favorabile incluziunii și încurajarea inovării
Obiectivul 10:	Reducerea inegalităților existente la nivelul țărilor și între acestea
Obiectivul 11:	Crearea unor orașe și localități favorabile incluziunii, sigure, reziliente și durabile
Obiectivul 12:	Asigurarea unor modele de consum și de producție durabile
Obiectivul 13:	Întreprinderea unor acțiuni concrete pentru combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora*
Obiectivul 14:	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă
Obiectivul 15:	Protejarea, refacerea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării și stoparea degradării solurilor și refacerea acestora, precum și combaterea declinului biodiversității
Obiectivul 16:	Promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și favorabile incluziunii la toate nivelurile.
Obiectivul 17:	Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizare a parteneriatului global pentru dezvoltarea durabilă
* Cu recunoașterea faptului că Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice este primul forum internațional și interguvernamental de negociere a soluțiilor globale la schimbările climatice.	

⁴² Rezoluția ONU A/RES/70/1